

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12Co/330/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6818201006
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ing. Ján Gandžala, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2018:6818201006.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ing. Jána Gandžalu, PhD. a členov senátu Mgr. Kataríny Katkovej a Mgr. Janky Benkovičovej, v spore žalobcu PRIVATdebt s. r. o., so sídlom Železničná 4/A, 920 01 Hlohovec, IČO: 45 322 571, právne zastúpeného JUDr. Vladimírom Sidorom, advokátom, so sídlom Železničná 4/A, 920 01 Hlohovec, proti žalovanému B. J., nar. XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom B. XXX, XXX XX B., t. č. na neznámom mieste, o zaplatenie 70,70 Eur s príslušenstvom, na základe odvolania žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Revúca č. k. 6Csp/84/2018-37 zo dňa 16. 08. 2018, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Revúca vo výroku o trovách konania (tretí výrok) z r u š u j e a vec mu v tomto rozsahu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. 1. Okresný súd Revúca (ďalej aj „súd prvej inštancie“ resp. „prvoinštančný súd“) rozsudkom zo dňa 16. 08. 2018 zrušil platobný rozkaz Okresného súdu Revúca č.k. 6Csp/84/2018-18 zo dňa 28.05.2018, v plnom rozsahu (prvý výrok). Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 70,70 Eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 70,70 Eur od 05. 07. 2017 do zaplatenia v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku (druhý výrok). Zároveň rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu zaplateného súdneho poplatku za žalobu a náhradu trov právneho zastúpenia za jeden úkon právnej služby (tretí výrok).

1. 2. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie poukázal na to, že žalobca sa žalobou podanou dňa 24. 05. 2018 domáhal od žalovanému zaplatenia sumy 70,70 Eur s príslušenstvom z dôvodu, že žalovaný využil dopravné služby Dopravného podniku Bratislava, a. s., so sídlom Olejkárska 1, 814 52 Bratislava, IČO: 00 492 736 (ďalej len „Dopravný podnik Bratislava, a. s.“), nekúpil si však cestovný lístok, preto Dopravnému podniku Bratislava, a. s. vznikol nárok, aby mu žalovaný zaplatil cestovné 0,70 Eur a úhradu 70 Eur podľa Prepravného poriadku integrovaného dopravného systému v Bratislavskom kraji. Pohľadávka proti žalovanému bola zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 14. 05. 2018 postúpená na žalobcu.

1. 3. V súvislosti s odôvodnením rozhodnutia týkajúceho sa trov konania prvoinštančný súd uviedol, že žalobca bol v konaní úspešný v rozsahu 100 %, pri aplikácii zásady úspechu v konaní pri rozhodovaní o trovách konania by tak žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Poznamenal, že v predmetnej veci zistil dôvody, pre ktoré žalobcovi, hoci bol v konaní úspešný v plnom rozsahu, nemožno v uvedenom rozsahu priznať nárok na náhradu trov konania a to podľa § 257 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“, podľa ktorého výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Predmetom konania je iba drobný spor a žalobca podáva opakovane rovnako formulované návrhy v skutkovo a právne totožných nekomplikovaných veciach, v ktorých v podstate úkon prevzatia a prípravy zastúpenia, ako aj ďalšie opakované úkony, vo viacerých takto hromadne podaných veciach splyvajú do jedného. Ďalej konštatoval, že advokátska tarifa (§ 10 vyhlášky č. 655/2004 Z. z.) je založená na paušalizácii, a je nastavená v nepriamej úmere k tarifnej hodnote pohľadávky od 100 a viac % tarifnej hodnoty pohľadávky (16,60 Eur a nižšie) až po 1,46

a menej % tarifnej hodnoty pohľadávky (od 33 193,92 Eur vyššie), pričom nepomer nároku na náhradu trov právneho zastúpenia je najvýznamnejší práve v drobných sporoch a osobitne významný je najmä v prípadoch opakovaného uplatnenia skutkovo a právne totožných nárokov nenáročných na odbornú úroveň práce advokáta a preto charakteristických používaním formulárových žalôb a iných podaní, čomu spravidla zodpovedá aj použitie generálneho splnomocnenia žalobcu udeleného jeho advokátovi bez špecifikácie konkrétnej veci. Na základe vyššie uvedeného súd prvej inštancie žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu zaplateného súdneho poplatku za žalobu a relatívne k hodnote žalovanej pohľadávky primeranej náhrady trov právneho zastúpenia za jeden úkon právnej služby (30,97 Eur), pričom takto priznaná náhrada trov právneho zastúpenia predstavuje 1/3 štandardnej odmeny advokáta (prevzatie zastúpenia, predžalobná výzva, podanie žaloby) a zodpovedá svojou výškou 43,8 % tarifnej hodnoty pohľadávky (žalobcom požadovaná náhrada trov právneho zastúpenia vo výške 61,94 Eur predstavuje 87,6 % tarifnej hodnoty pohľadávky, pričom napr. nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty v tomto rozsahu by zrejme väčšinu súdov viedol k úvahe o jeho neprímeranosti voči vymáhanej pohľadávke).

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie vo výroku o náhrade trov konania (tretí výrok) podal žalobca (prostredníctvom právneho zástupcu) v zákonnej lehote odvolanie. Konštatoval, že v uvedenej právnej veci vykonal jeho právny zástupca tieto úkony - prevzatie a príprava právneho zastúpenia vrátane prvej porady s klientom a písomné podanie na súd (žaloba), pričom za tieto úkony má nárok na tarifnú odmenu vo výške 16,50 Eur za úkon, teda spolu 33,20 Eur za dva vykonané úkony. Za dva úkony právnej služby, ktoré v tejto veci vykonal advokát mu teda patrí i nárok na náhradu výdavkov za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške 18,42 Eur. Zároveň poznamenal, že jeho právny zástupca je aj platcom DPH, čo bolo preukázané Osvedčením o registrácii pre DPH, ktoré tvorilo prílohu žaloby. K trovám je z tohto dôvodu nevyhnutné v zmysle zákona pripočítať i daň z pridanej hodnoty vo výške 20 % zo sumy 51,62 Eur (33,20 Eur - odmena za 2 úkony + 18,42 - náhrada výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné), teda vo výške 10,32 Eur. Z vyššie uvedeného vyplýva, že žalovaný by mal byť zaviazaný na náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 61,94 Eur (33,20 Eur + 18,42 Eur + 10,32 Eur = 61,94 Eur). Ďalej v súvislosti s aplikáciou ustanovenia § 257 CSP konštatoval, že súd je v prípade aplikácie zmieneného ustanovenia povinný vytvoriť procesný priestor umožňujúci stranám sporu vyjadriť svoje stanovisko k prípadnému použitiu tohto ustanovenia, strana má teda právo byť explicitne vyzvaná, aby včas k prípadnej aplikácii § 257 vyjadrila svoje stanovisko, pričom existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa musí súd vo svojom rozhodnutí riadne a presvedčivo odôvodniť. Zároveň boli už v žalobe zdôraznené aj okolnosti súvisiace s uplatnením nároku v tejto veci, a síce, že ide o pohľadávku týkajúcu sa prepravy v mestskej hromadnej doprave, pri ktorej cestujúci (žalovaný) cestoval bez cestovného lístka - teda porušil svoju povinnosť uhradiť odplatu za prepravu, následne mohol túto odplatu uhradiť dobrovoľne na mieste (pri vykonaní kontroly) a kedykoľvek aj dodatočne (dokonca aj so zníženou výškou prirážky), čo žalovaný odignoroval. Teda jednak dôvod vzniku záväzku žalovaného (úmyselné neuhradenie odplaty za prepravu žalovaným), ako aj správanie žalovaného počas celej doby (bezdôvodné neuhradenie záväzku) jednoznačne odôvodňujú záver o tom, že výlučne a jedine samotný žalovaný zapríčinil existenciu súdneho konania a teda aj vznik trov súdneho konania (keďže veriteľ nemal inú možnosť, ako sa domáhať nároku prostredníctvom súdu), a teda žalovaný z by mal byť aviazaný v celom rozsahu na ich úhradu. Taktiež poznamenal, že uplatňuje náhradu trov konania len vo vzťahu k úkonom, ktoré boli nevyhnutné na uplatnenie nároku v tejto veci a svojím konaním sa nijako nesnaží doceliť neprímerané navyšovanie trov konania. Na základe vyššie uvedených skutočností navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku o náhrade trov zrušil a vec vrátil v danom rozsahu súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, resp. aby rozhodnutie súdu prvej inštancie v tomto výroku zmenil tak, že žalovaný je mu povinný zaplatiť náhradu trov konania v rozsahu zaplateného súdneho poplatku vo výške 16,50 Eur a náhradu trov právneho zastúpenia v rozsahu 100 %. Zároveň si uplatnil i nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

3. K odvolaniu žalobcu sa žalovaný nevyjadril.

4. V dôsledku odvolania krajský súd, ako súd odvolací (podľa § 34 CSP), vec preskúmal v medziach daných ustanovením § 379 a 380 CSP, bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 385 ods. 1 CSP a contrario a rozsudok prvoinštančného súdu v odvolaní napadnutej časti, t.j. vo výroku o náhrade trov konania (tretí výrok), podľa ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP mu vec v tomto rozsahu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca sa žalobou doručenou súdu prvej inštancie dňa 24. 05. 2018 domáhal od žalovaného zaplata 70,70 Eur s príslušenstvom z dôvodu, že žalovaný využil dopravné služby Dopravného podniku Bratislava, a. s., nezakúpil si však cestovný lístok, preto Dopravnému podniku Bratislava, a. s. vznikol nárok, aby mu žalovaný zaplatila cestovné 0,70 Eur a úhradu 70,- Eur podľa Prepravného poriadku integrovaného dopravného systému v Bratislavskom kraji. Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 14. 05. 2018 bola pohľadávka postúpená na žalobcu. Napadnutým rozsudkom č. k. 6Csp/84/2018-37 zo dňa 16. 08. 2018 súd prvej inštancie 2018 zrušil platobný rozkaz Okresného súdu Revúca č.k. 6Csp/84/2018-18 zo dňa 28.05.2018 v plnom rozsahu (prvý výrok). Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 70,70 Eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 70,70 Eur od 05.07.2017 do zaplata, v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku (druhý výrok). Zároveň rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu zaplataného súdneho poplatku za žalobu a náhradu trov právneho zastúpenia za jeden úkon právnej služby (tretí výrok). O nároku na náhradu trov konania rozhodol prvoinštančný súd podľa ustanovenia § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 257 CSP s tým, že žalobca bol v konaní v plnom rozsahu úspešný, pričom však súd prvej inštancie prihliadol na dôvody hodné osobitného zreteľa a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu zaplataného súdneho poplatku a náhradu trov právneho zastúpenia za jeden úkon právnej služby s odôvodnením, že takto priznaná odmena zodpovedá 1/3 štandardnej odmeny advokáta a zodpovedá svojou výškou 43,8 % tarifnej hodnoty pohľadávky.

6. Podľa ustanovenia § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

7. Podľa ustanovenia § 257 CSP, súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

8. Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné a argumenty v ňom uvedené sú súladné s rozhodovacou praxou súdov ako aj konštantnou judikatúrou. Prvoinštančný súd síce správne konštatoval, že žalobca mal v konaní plný procesný úspech, preto by mu podľa § 255 ods.1 CSP patril nárok na náhradu trov konania. Dospel však k záveru, že je dôvod na aplikáciu ustanovenia § 257 CSP. Výnimočné okolnosti videl v tom, že v predmetnom prípade ide o drobný spor, a žalobca podáva opakovane rovnaké formulárové návrhy v skutkovo a právne totožných nekomplikovaných veciach. Súd prvej inštancie mal za to, že takýto typový návrh je spôsobilý ovplyvniť prístup súdu k rozhodovaniu o práve na náhradu nákladov konania už v jeho počiatku a nie je tak ani potreba skúmať len konkrétne okolnosti posudzovaného prípadu, ktoré sú z povahy veci abstrahované od celkového kontextu konania žalobcu. Konštatoval, že výška priznanej náhrady nákladov konania má vo všeobecnosti kompenzovať účelne vynaložené náklady úspešnej strany sporu pri uplatňovaní alebo bránení jeho práva. V takto špecifikovaných prípadoch však sú tieto náklady vzhľadom ku všetkým okolnostiam nižšie, než ako ich náhradu paušálne stanovuje advokátska tarifa.

9. Odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že aplikácia ustanovenia § 257 prichádza do úvahy len v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov úplne alebo sčasti neprizná. Musí však ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť náležite odôvodnený. Ustanovenie § 257 CSP nemožno považovať za také, ktoré by umožňovalo voľnú možnosť jeho aplikácie. Z tohto dôvodu nie je možné na ne prihliadnúť kedykoľvek bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania. Pri skúmaní existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa prihliada súd jednak k majetkovým, osobným a sociálnym pomerom všetkých strán sporu, ale rovnako je potrebné prihliadať aj k okolnostiam, ktoré viedli k uplatneniu práva na súde a dôležitým je aj správanie strán sporu pred a po podaní žaloby. Je potrebné vziať do úvahy aj to, ako by sa uložená povinnosť na náhradu trov konania dotkla neúspešnej strany sporu, ale zároveň je potrebné prihliadnúť aj na to, ako by sa nepriznanie náhrady trov konania dotklo pomerov úspešnej strany sporu. Odvolací súd v súvislosti s aplikáciou ustanovenia § 257 konštatuje, že súd prvej inštancie sa v predmetnom prípade nevysporiadal s konkrétnymi okolnosťami prípadu, teda dôvodmi vzniku záväzku žalovaného, okolnosťami, ktoré viedli žalobcu k podaniu žaloby ani so správaním strán sporu pred podaním žaloby i počas súdneho konania. Zároveň odvolací súd zdôrazňuje, že nie je možné moderovať trovy konania tak, že súd určí, ktoré konkrétne trovy nemusí strana uhradiť, pretože možnosťou priznať iba niektoré zložky náhrady trov konania by bolo popreté pravidlo rovnosti strán.

10. Úplne dôvodný je argument žalobcu, že súd prvej inštancie pochybil, ak mienil ustanovenie § 257 CSP použiť a jemu neumožnil sa k jeho aplikácii vopred vyjadriť. Ak chcel súd prvej inštancie použiť moderačné právo vyplývajúce z uvedeného ustanovenia, mal umožniť žalobcovi, aby sa k tomu vyjadril. Nie je teda správny postup, kedy sa o použití moderačného práva dozvie strana sporu až zo samotného rozhodnutia súdu. Súd je teda v prípade použitia ustanovenia § 257 CSP povinný vytvoriť procesný priestor umožňujúci stranám sporu vyjadriť svoje stanovisko k prípadnému použitiu tohto ustanovenia (pozri rozsudok ESLP Čepek proti Českej republike - sťažnosť číslo 9815/10, ako aj nálezy Ústavného súdu Českej republiky Pl. ÚS 46/13 a sp.zn. I. ÚS 1593/15).

11. Z uvedených dôvodov preto odvolací súd rozsudok prvoinštančného súdu vo výroku o náhrade trov konania (tretí výrok), podľa ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP mu vec v tomto rozsahu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V ďalšom konaní bude úlohou prvoinštančného súdu dôsledne skúmať existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa pre úplne alebo čiastočne nepriznanie náhrady trov konania tak na strane žalobcu, ako aj na strane žalovaného a po zvážení všetkých rozhodujúcich skutočností ustáliť, či ide o takýto výnimočný prípad.

12. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd prvej inštancie viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 CSP).

13. V novom rozhodnutí rozhodne prvoinštančný súd i o náhrade trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

14. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).